

Persbericht

PB08-027
9 april 2009
9.30 uur

Veel minder vermogen, maar meer inkomen voor huishoudens in 2008

- **Grote vermogensverliezen huishoudens**
- **Hoger reëel beschikbaar inkomen huishoudens**
- **Hypotheekschuld neemt langzamer toe**
- **Minder winst bedrijfsleven**

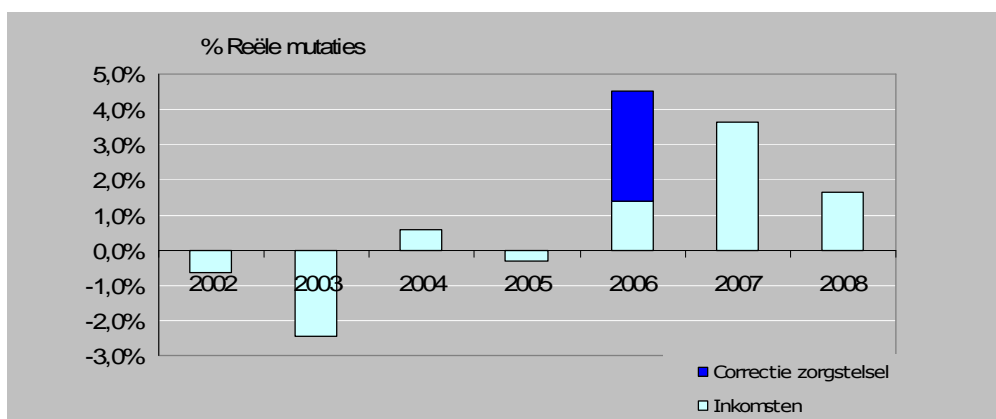
Huishoudens hebben als gevolg van de financiële crisis de waarde van hun aandelen en obligaties in 2008 met 66 miljard euro zien krimpen. Hiermee verdampte een kwart van het aandelenvermogen en ruim een tiende van het obligatiebezit. Daarnaast liepen de voorzieningen van pensioenfondsen en verzekeraars - indirect eigendom van huishoudens - zelfs met 149 miljard euro (16 procent) terug. Dit blijkt uit voorlopige cijfers van het CBS.

In 2008 hadden huishoudens iets meer te besteden dan een jaar eerder. Het reëel beschikbaar inkomen steeg met 1,6 procent. Dit is vooral het gevolg van hogere lonen en van een flinke banengroei. Zelfstandigen leverden met ruim 3 procent meer ondernemerswinst een relatief beperkte bijdrage aan de inkomensgroei van huishoudens. In de tweede helft van 2008 was de winst van zelfstandigen zelfs minder dan in de tweede helft van 2007. De toename van het reëel beschikbaar inkomen van huishoudens met 1,6 procent is duidelijk minder dan de stijgingen met 4,5 procent in 2006 en 3,7 procent in 2007. In 2008 is de consumptiegroei van 1,7 procent vergelijkbaar met de inkomensstijging.

Huishoudens hebben zich ook in 2008 verder in de schulden gestoken. De totale schulden namen met 40 miljard euro toe tot 721 miljard euro. De toename ligt vrijwel volledig bij de woninghypotheken. De uitstaande hypotheekschuld steeg met 6 procent van 588 miljard naar 625 miljard euro. Deze stijging is minder groot dan in de drie voorgaande jaren.

De winstgevendheid van het bedrijfsleven in 2008 nam af. De nettowinst van de niet-financiële sector stond bovendien ook onder druk door teruglopende resultaten van buitenlandse deelnemingen. Hoewel niet-financiële ondernemingen over het hele jaar gerekend ongeveer evenveel hebben geleend als in 2007, was er halverwege het jaar een omslag. In de tweede helft van 2008 losten niet-financiële ondernemingen per saldo voor bijna 15 miljard euro aan leningen af. De financiële sector zag de opbrengsten uit gewone bedrijfsuitoefening oplopen. Dit kwam vooral door hogere rentemarges als gevolg van lagere rentebetalingen voor opgenomen geld. Daarentegen hadden financiële instellingen een (bruto)waardeverlies van liefst 278 miljard euro op de financiële activa op de balans. Dit kwam vooral door het slechte beursklimaat en afwaarderingen op deelnemingen.

Reëel beschikbaar inkomen huishoudens, %-mutatie t.o.v. voorgaand jaar

Technische toelichting

Kwartaalsectorrekeningen

De cijfers die in dit persbericht zijn opgenomen over het jaar 2008 zijn afkomstig uit de Kwartaalsectorrekeningen. Zij zijn berekend als de som van de vier kwartalen van 2008. Op de internetsite van het CBS staan ook cijfers voor de afzonderlijke kwartalen. Benadrukt wordt dat de hier gepresenteerde cijfers een voorlopig karakter hebben. In de komende maanden komt nog recentere broninformatie beschikbaar, zowel over de kwartalen als over het jaar 2008. Medio juli 2009 is de eerstvolgende publicatie van jaarcijfers. Ook daarna kunnen de cijfers nog worden aangepast conform de releasepolicy zoals beschreven in het persbericht Economische groei.

De gegevens over de productie en de bestedingen zijn al op 26 maart gepubliceerd. De gegevens over banen zijn diezelfde dag bekend gemaakt in het persbericht Banen en lonen. De gegevens over EMU-saldo en EMU-schuld zijn op 31 maart jl. in het gelijknamige persbericht gepubliceerd.

De gegevens in dit persbericht zijn ontleend aan de Nationale rekeningen. De Nationale rekeningen geven een samenhangend overzicht van de sociaaleconomische ontwikkelingen in de Nederlandse samenleving op macro- en mesoniveau. In dit persbericht wordt ingegaan op de uitkomsten van de zogenaamde (kwartaal)sectorrekeningen. Deze geven een gedetailleerd en samenhangend beeld van zowel de productie, inkomensvorming, inkomens(her)verdeling en bestedingen als van de financiering en vermogensvorming van de verschillende sectoren in de Nederlandse economie. De volgende sectoren worden onderscheiden: huishoudens, niet-financiële vennootschappen, financiële instellingen, overheid en de transacties van Nederland met het buitenland.

Zorgstelsel

Op 1 januari 2006 is het nieuwe zorgstelsel ingevoerd. In de Nationale rekeningen brengt dit een verschuiving met zich mee van consumptie door huishoudens naar consumptie door de overheid. De consumptie door huishoudens is hierdoor in 2006 veel lager, de consumptie door de overheid veel hoger dan een jaar eerder. In dit persbericht zijn de cijfers opgenomen waarin deze verschuivingen zijn verwerkt. Daarnaast zijn voor 2006 tussen haakjes de cijfers opgenomen waarin voor deze verschuiving is gecorrigeerd in de berekening van het reëel beschikbaar inkomen van huishoudens. Bij de beschrijving van ontwikkelingen is de tekst van dit persbericht gebaseerd op de gecorrigeerde cijfers.

Kerngegevens van de Nederlandse economie

	2005	2006	2007	2008
	<i>% verandering t.o.v. een jaar eerder</i>			
Reëel beschikbaar inkomen van huishoudens ^{1) 2) 3)}	- 0,3	1,4 (4,5)	3,7	1,6
Bruto binnenlands product, volume	2,0	3,4	3,5	2,1
Reëel netto nationaal inkomen	0,1	6,4	3,0	-1,7
Arbeidsproductiviteit, marktsector	3,4	2,4	1,8	1,1
Loonvoet per arbeidsjaar, marktsector	1,5	2,5	3,4	3,3
Loonkosten per eenheid product, marktsector	- 2,2	- 0,2	1,8	2,8
	%			
Arbeidsinkomensquote	76,6	76,0	76,2	75,7
Idem, marktsector	77,4	77,8	78,5	79,2
	<i>mld euro</i>			
Huishoudens ²⁾				
Schulden	586	636	680	721
w.o. hypotheek	497	544	588	625
Vorderingen	1 483	1 568	1 608	1 409
w.o. spaargelden	211	222	237	255
aandelen	226	237	239	176
obligaties	50	54	58	55
voorzieningen pensioen- en levensverzekering	852	907	923	794
Vrije besparingen	-7,3	-4,0	0,1	0,0
Niet financiële vennootschappen				
Exploitatieoverschot (netto)	75,5	83,3	88,4	93,8
Netto winst voor belastingen	92,7	103,8	109,4	100,6
Netto winst na belastingen	80,6	90,9	95,8	85,9
Financiële instellingen (excl. BFI's) ⁴⁾				
Exploitatieoverschot (netto)	15,4	11,7	7,9	9,3
Netto winst voor belastingen	26,1	36,1	34,6	24,0
Netto winst na belastingen	22,2	32,6	31,7	21,7
Saldo lopende rekening met het buitenland	38,4	52,7	55,6	34,6
	<i>in % van het bbp</i>			
Inkomsten overheid	44,5	46,2	45,6	46,4
w.o. belastingen	24,2	24,5	24,9	24,1
premies wettelijke sociale verzekering	12,9	14,1	13,5	14,3
Uitgaven overheid	44,8	45,6	45,3	45,5
w.o. uitkeringen wettelijke sociale verzekering	14,9	15,9	15,3	15,1
uitkeringen sociale voorziening	3,2	3,6	3,9	4,0
Saldo overheid (EMU-definitie)	- 0,3	0,6	0,3	1,0
Overheidsschuld (EMU-definitie)	51,8	47,4	45,6	58,2

Bron: CBS

- 1) Voor alle jaren gecorrigeerd met de deflator van de consumptie van huishoudens
- 2) Inclusief instellingen zonder winstoogmerk
- 3) Tussen haakjes het voor wijzigingen van het zorgstelsel gecorrigeerde cijfer
- 4) BFI's: Bijzondere financiële instellingen